

Předběžné opatření

Rozhoduje-li soud o návrhu na zrušení předběžného opatření, musí se ústavně dostatečným způsobem vypořádat s podstatnou námitkou, že v důsledku pozdějšího vývoje řízení ve věci samé pominuly důvody pro další trvání zatímní úpravy. Omezí-li se na formální konstatování, že předběžné opatření dosud nezaniklo ze zákona, aniž vysvětlí, proč nadále obстоjí důvody jeho trvání, poruší právo účastníka na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 738/26 ze dne 8.7.2026)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelek obchodních společností 1) HEIM Trade SE, sídlem B., a 2) KOVOHUTĚ HOLDING DT, a. s., sídlem Č., zastoupených Mgr. M.L., advokátkou, sídlem Slavkov u Brna, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 9. ledna 2026 č. j. 26 Co 322/2025-464 a usnesení Okresního soudu Praha-západ ze dne 16. října 2025 č. j. 0 Nc 1019/2020-439, za účasti Krajského soudu v Praze a Okresního soudu Prahazápad, jako účastníků řízení, a obchodní společnosti A1 - Point, s. r. o., sídlem P., zastoupené JUDr. Z.K., advokátem, sídlem P., jako vedlejší účastnice řízení, tak, že usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 9. ledna 2026 č. j. 26 Co 322/2025-464 a usnesením Okresního soudu Praha-západ ze dne 16. října 2025 č. j. 0 Nc 1019/2020-439 bylo porušeno právo stěžovatelek na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 9. ledna 2026 č. j. 26 Co 322/2025-464 a usnesení Okresního soudu Praha-západ ze dne 16. října 2025 č. j. 0 Nc 1019/2020-439 se ruší.

Z odůvodnění

I. Relevantní skutkové a procesní okolnosti

1. Stěžovatelky se ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, domáhají zrušení v záhlaví označených rozhodnutí s tvrzením, že jimi byla porušena jejich práva podle čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Z ústavní stížnosti, jejích příloh a vyžádaného spisového materiálu vyplývá, že mezi stěžovatelkami na straně jedné a vedlejší účastnicí na straně druhé je dlouhodobý spor související s užíváním nemovitostí v uzavřeném areálu v katastrálním území Mníšek pod Brdy. Stěžovatelka 2) je vlastnící části pozemků v tomto areálu a stěžovatelka 1) pro ni vykonává správu areálu. Vedlejší účastnice je vlastnící pozemků a staveb nacházejících se uvnitř areálu. Dodávky plynu a vody na pozemky vedlejší účastnice byly zajišťovány prostřednictvím vnitroareálových rozvodů. Poté, co mezi účastnicemi vznikl spor o další zajišťování těchto dodávek, domáhala se vedlejší účastnice nařízení předběžného opatření, jímž mělo být stěžovatelkám uloženo obnovit dodávky plynu a vody a zdržet se jednání, které by mohlo vést k jejich přerušení.

3. Okresní soud Praha-západ (dále jen "okresní soud") usnesením ze dne 24. 11. 2020 č. j. 0 Nc 1019/2020-42 nařídil předběžné opatření, jímž stěžovatelkám uložil, aby obnovily veškeré dodávky plynu a vody na tam specifikované pozemky v katastrálním území Mníšek pod Brdy, a zároveň aby se v budoucnu zdržely veškerého jednání, které by mohlo vést k přerušení dodávek plynu nebo vody na uvedené pozemky. Dále uložil vedlejší účastnici, aby ve lhůtě 60 dnů od právní moci usnesení podala

u soudu návrh na zahájení řízení ve věci žaloby na zřízení služebnosti inženýrských sítí a práva cesty. K odvolání stěžovatelek Krajský soud v Praze (dále jen "odvolací soud") usnesením ze dne 10. 2. 2021 č. j. 22 Co 30/2021-84 předběžné opatření v této části potvrdil.

4. Vedlejší účastnice poté podala u okresního soudu žalobu vedenou pod sp. zn. 37 C 73/2021, na jejímž základě se domáhala zřízení práva nezbytné cesty, zřízení služebností inženýrských sítí a dalších souvisejících služebností.

5. V průběhu řízení stěžovatelky opakovaně podaly návrh na zrušení předběžného opatření. První návrh ze dne 25. 1. 2023 okresní soud zamítl usnesením ze dne 13. 2. 2023 č. j. 0 Nc 1019/2020-167, které odvolací soud potvrdil usnesením ze dne 5. 6. 2023 č. j. 21 Co 91/2023-317. Druhý návrh ze dne 11. 3. 2024 okresní soud zamítl usnesením ze dne 19. 3. 2024 č. j. 0 Nc 1019/2020-391, které odvolací soud potvrdil usnesením ze dne 23. 5. 2024 č. j. 21 Co 126/2024-414; Ústavní soud následnou ústavní stížnost stěžovatelek proti těmto dvěma rozhodnutím odmítl usnesením ze dne 20. 8. 2024 sp. zn. III. ÚS 2159/24 jako zjevně neopodstatněnou.

6. Okresní soud následně rozsudkem ze dne 23. 9. 2024 č. j. 37 C 73/2021-580 rozhodl o části žaloby vedlejší účastnice ve věci samé. Zamítl žalobu v části, v níž se vedlejší účastnice domáhala zřízení služebností inženýrských sítí za účelem zajištění dodávek plynu, vody a elektřiny a dále zřízení služebností přístupu za účelem údržby a oprav plynového potrubí a elektrických rozvodů (výroky I až V). Tyto výroky nabyly právní moci dne 26. 5. 2025. O zbytku věci, zejména o návrhu na zřízení nezbytné cesty, mělo být rozhodnuto později v konečném rozsudku (výrok IX).

7. Stěžovatelky posléze požádaly okresní soud o vydání potvrzení o zániku předběžného opatření podle § 77 odst. 1 písm. b) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále jen "o. s. ř."). Okresní soud přípisem ze dne 6. 8. 2025 č. j. 0 Nc 1019/2020-432 stěžovatelkám sdělil, že potvrzení vydat nelze, neboť ve věci samé dosud nebylo rozhodnuto o právu cesty, ve vztahu k němuž byla vedlejší účastnici uložena povinnost podat návrh. Podmínky podle uvedeného ustanovení proto okresní soud nepovažoval za splněné.

8. Stěžovatelky proto dne 6. 10. 2025 podaly nyní posuzovaný - v pořadí třetí - návrh na zrušení předběžného opatření. Tvrdily, že pravomocné zamítnutí žaloby ve věci samé v části týkající se služebností inženýrských sítí představuje novou relevantní skutečnost a současně podstatnou změnu okolností, na jejímž základě pominuly důvody, pro které bylo předběžné opatření nařízeno. Podle stěžovatelek v současné době neprobíhá žádné soudní řízení, které by mělo souvislost s obsahem předběžného opatření, neboť řízení o zřízení nezbytné cesty se netýká dodávek plynu a vody. Dále namítaly nepřiměřenou délku trvání předběžného opatření (v době podání návrhu téměř pět let).

9. Okresní soud napadeným usnesením návrh stěžovatelek zamítl. Uvedl, že předběžným opatřením byla vedlejší účastnici uložena povinnost podat žalobu na zřízení služebnosti inženýrských sítí i žalobu na zřízení práva nezbytné cesty. Ve věci vedené pod sp. zn. 37 C 73/2021 dosud nebylo rozhodnuto o celém předmětu řízení; tak se stane až konečným rozsudkem, a proto nelze považovat zákonnou podmínku ve smyslu § 77 odst. 1 písm. b) o. s. ř. za naplněnou. Vyřešením otázky práva nezbytné cesty bude podle okresního soudu najisto postaven právní poměr mezi vedlejší účastnicí a stěžovatelkami. Okresní soud dále uvedl, že důvody nařízeného předběžného opatření nepominuly, neboť účastnice nejsou schopny situaci vyřešit bez zásahu veřejných orgánů a vedlejší účastnice i její nájemci jsou na dodávkách plynu a vody plně závislí. Délku trvání předběžného opatření trvajícího necelých pět let okresní soud neshledal nepřiměřenou.

10. K odvolání stěžovatelek odvolací soud napadeným usnesením potvrdil usnesení okresního soudu. Zdůraznil závaznost výrokové části předběžného opatření a uvedl, že správnost rozhodnutí o jeho nařízení již nelze v nynějším řízení přezkoumávat. Podle odvolacího soudu bylo předběžné opatření

nařízeno ve vztahu k řízení o žalobě na zřízení služebností inženýrských sítí i ve vztahu k řízení o žalobě na zřízení nezbytné cesty. Jelikož alespoň jedno z řízení ve věci samé, ve vztahu k němuž bylo předběžné opatření nařízeno, dosud nebylo pravomocně skončeno, účinky předběžného opatření podle odvolacího soudu stále trvají a k jeho zániku podle § 77 odst. 1 písm. b) a c) o. s. ř. nedošlo. Ke zrušení předběžného opatření podle § 77 odst. 2 o. s. ř. odvolací soud uvedl, že stěžovatelky uplatnily jako důvod okolnost, že předběžné opatření trvá již nepřiměřeně dlouhou dobu; v tomto směru se ztotožnil s okresním soudem, že o nepřiměřeně dlouhou dobu nejde, neboť judikatura vrcholných soudů pracuje s dobou trvání i dvojnásobně delší.

II. Argumentace stěžovatelek

11. Stěžovatelky namítají, že obecné soudy se nevypořádaly s celým obsahem jejich návrhu na zrušení předběžného opatření ani s navazujícím odvoláním. Jejich hlavní námitkou nebyla pouze délka trvání předběžného opatření, nýbrž především podstatná změna okolností spočívající v tom, že ve věci samé byly pravomocně zamítnuty návrhy vedlejší účastnice na zřízení služebností inženýrských sítí. Právě tato část žaloby podle nich mohla mít určitou souvislost s obsahem předběžného opatření, které jim ukládá obnovit dodávky plynu a vody a zdržet se jednání vedoucího k jejich přerušení.

12. Stěžovatelky zdůrazňují, že v řízení vedeném u okresního soudu pod sp. zn. 37 C 73/2021 je aktuálně projednáván toliko návrh na zřízení nezbytné cesty. Ten podle nich nemá s obsahem předběžného opatření žádnou souvislost, neboť se netýká dodávek plynu a vody. Předběžné opatření proto podle nich postrádá odůvodnění, vztah i návaznost na probíhající řízení ve věci samé. Podle stěžovatelek obecné soudy nijak nehodnotily, zda po pravomocném zamítnutí části žaloby ve věci samé nadále trvají důvody, pro které bylo předběžné opatření nařízeno. Nevysvětlily ani souvislost mezi vedlejší účastnicí tvrzeným zásahem ze strany stěžovatelek, obsahem předběžného opatření a předmětem dosud probíhajícího řízení o nezbytné cestě. Tím podle nich zatížily napadená rozhodnutí nepřezkoumatelností a libovůlí.

13. Stěžovatelky dále namítají, že okresní soud nezjišťoval aktuální skutkový stav věci. Z jeho odůvodnění podle nich nevyplývá, na základě jakých důkazů dospěl k závěru, že vedlejší účastnice a její nájemci jsou na dodávkách plynu a vody stále plně závislí a že faktický stav, pro který bylo předběžné opatření nařízeno, je nadále relevantní.

14. Obecné soudy podle stěžovatelek nereflekovaly ani jimi citovanou judikaturu Ústavního soudu, podle níž je třeba s postupným plynutím času hodnotit další trvání předběžného opatření kritičtěji. Stěžovatelky zdůrazňují, že předběžné opatření trvá již nepřiměřeně dlouhou dobu, aniž by obecné soudy přesvědčivě vysvětlily, proč je jeho další existence stále smysluplná a nezbytná. Pokud původní důvody předběžného opatření pozbývají relevance, není podle nich dán žádný rozumný důvod, aby soudy trvaly na jeho dalším pokračování.

III. Vyjádření účastníků řízení, vedlejší účastnice řízení a replika stěžovatelek

15. Ústavní soud si vyžádal vyjádření okresního soudu, odvolacího soudu a vedlejší účastnice řízení k ústavní stížnosti. Obdržená vyjádření poté zaslal stěžovatelkám k replice.

16. Okresní soud plně odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí a navrhl odmítnutí ústavní stížnosti.

17. Odvolací soud ve vyjádření uvedl, že v rámci odvolacího přezkumu neshledal žádné procesní pochybení v postupu okresního soudu, který vydání napadeného usnesení předcházelo; toto usnesení zároveň shledal věcně správným. Své konkrétní závěry podle svého vyjádření přdestřel v

odůvodnění potvrzujícího usnesení. Stěžovatelkami namítaná ústavněprávní pochybení nepovažuje za důvodná.

18. Vedlejší účastnice především namítla, že je-li ústavní stížnost podána i proti rozhodnutí okresního soudu a směřuje-li návrh také ke zrušení jeho usnesení, je tomu z jejího pohledu právně chybně, neboť účastníkem řízení má být pouze orgán veřejné moci, který rozhodoval v posledním stupni. Ve věci samé vedlejší účastnice rekapitulovala, že její nemovitosti se nacházejí uvnitř uzavřeného areálu, jehož většinou vlastníci je stěžovatelka 2), přičemž stěžovatelka 1) je správcem areálu; obě společnosti jsou součástí jednoho holdingu a mají stejného konečného vlastníka. Podle vedlejší účastnice je jediný možný přístup a připojení inženýrských sítí k jejím nemovitostem přes pozemky stěžovatelky 2). Odstoupení od smlouvy o poskytování služeb a výpověď smlouvy o poskytování služeb označuje za účelové úkony bez právního důvodu, pro které byla nucena obrátit se na soud s návrhem na nařízení předběžného opatření. Má za to, že předběžné opatření je přiměřené okolnostem a zásahu do práv a zájmů stěžovatelek, kterým jeho nařízením nevzniká žádná újma.

19. Podle vedlejší účastnice jde ze strany stěžovatelek o opakované a šikanózní jednání, neboť nepominuly důvody, pro které bylo předběžné opatření nařízeno. Jejich postup označuje za dlouhodobé a cílené kroky k zamezení řádného užívání jejího majetku. V této souvislosti poukazuje zejména na spory o vyúčtování odběrů, odmontování vodoměrů a plynůměrů, tlak na ukončení předběžného opatření, tvrzenou snahu o odkup jejího majetku za neodpovídající cenu a na sdělení, že po zrušení předběžného opatření budou vodoměry a plynoměry demontovány. Napadená usnesení považuje za právně zcela korektní a navrhuje odmítnutí ústavní stížnosti.

20. Stěžovatelky v replice uvedly, že k vyjádření účastníků plně odkazují na obsah ústavní stížnosti. K vyjádření vedlejší účastnice předně namítly, že řízení o ústavní stížnosti neslouží k novému zjišťování skutkového stavu ani k doplňování skutkové verze věci o nová tvrzení uplatněná až v řízení před Ústavním soudem. Nová skutková tvrzení vedlejší účastnice považují za procesně irelevantní a navrhují, aby k nim Ústavní soud nepřihlížel, případně aby je považoval za tvrzení stojící mimo relevantní rámec projednávané ústavní stížnosti. Stěžovatelky dále odmítly konkrétní skutková tvrzení vedlejší účastnice jako nepravdivá, zkreslená či vytržená z kontextu. Zdůraznily zejména, že vodu a plyn dodává vedlejší účastnici stěžovatelka 2), a to pouze na základě předběžného opatření; vedlejší účastnice nepodala žalobu týkající se platnosti odstoupení od smlouvy o poskytování služeb ani výpovědi smlouvy o poskytování služeb; spor o vyúčtování plynu a vody byl ukončen smírem; a že žaloba pro zmatečnost ohledně nevyhovujících výroků týkajících se služebností byla zamítnuta. Stěžovatelky setrvaly na ústavní stížnosti v plném rozsahu.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

21. Ústavní soud shledal, že ústavní stížnost byla podána včas, řádně zastoupenými stěžovatelkami, které byly účastnicemi řízení, v nichž byla vydána napadená rozhodnutí. Stěžovatelky vyčerpaly všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu) a Ústavní soud je k projednání ústavní stížnosti příslušný.

22. Pokud vedlejší účastnice namítá, že ústavní stížnost nemůže směřovat proti usnesení okresního soudu, neboť účastníkem řízení před Ústavním soudem má být pouze orgán veřejné moci, který rozhodoval v posledním stupni, takové omezení ze zákona o Ústavním soudu nevyplývá. Podle § 76 odst. 1 zákona o Ústavním soudu jsou účastníky řízení o ústavní stížnosti stěžovatel a orgán veřejné moci, proti jehož zásahu ústavní stížnost směřuje. Směřuje-li proto ústavní stížnost proti rozhodnutím soudů obou stupňů, jsou účastníky řízení před Ústavním soudem oba tyto soudy. Tvrdí-li stěžovatelky, že k zásahu do jejich základních práv došlo již usnesením okresního soudu a odvolací soud tento zásah nenapravil, nic nebrání tomu, aby Ústavní soud přezkoumal a případně zrušil obě napadená rozhodnutí.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

23. Ústavní stížnost je důvodná.

24. Ústavní soud dospěl k závěru, že obecné soudy svá rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zrušení předběžného opatření zatížily ústavněprávními nedostatky. Neposkytly totiž odpověď na podstatnou námitku stěžovatelek, že po pravomocném zamítnutí části žaloby týkající se služebnosti inženýrských sítí pominuly důvody pro další trvání předběžného opatření podle § 77 odst. 2 o. s. ř.

V. 1. Obecná východiska přezkumu předběžných opatření

25. Ústavní soud je při přezkumu rozhodování obecných soudů o předběžných opatřeních zdrženlivý. Předběžná opatření jsou dočasného charakteru, nezasahují do práv a povinností účastníků řízení konečným způsobem a nepředjímají výsledek řízení ve věci samé. Tato východiska se uplatní nejen při přezkumu rozhodnutí o nařízení předběžného opatření, ale i při přezkumu rozhodnutí o jeho dalším "právním životě", typicky o jeho zrušení (srov. např. nález ze dne 23. 4. 2025 sp. zn. I. ÚS 3193/24, bod 34).

26. Vzhledem ke specifické povaze předběžných opatření je Ústavní soud podrobuje pouze omezenému testu ústavnosti. V rámci něj zkoumá, zda rozhodnutí mělo zákonný podklad, bylo vydáno příslušným orgánem, není projevem svévole či libovůle a zda při rozhodování nebyly hrubě porušeny základní požadavky spravedlivého (řádného) procesu [srov. nález ze dne 4. 6. 2019 sp. zn. IV. ÚS 802/19 (N 106/94 SbNU 297), body 13 až 14; nález ze dne 23. 8. 2021 sp. zn. II. ÚS 1440/21 (N 142/107 SbNU 174), bod 23; nález ze dne 13. 3. 2024 sp. zn. III. ÚS 2606/23 (N 48/123 SbNU 75), bod 17].

27. Součástí práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny je požadavek na řádné odůvodnění soudního rozhodnutí. Ten zahrnuje povinnost soudů vypořádat se se vším, co v průběhu řízení vyšlo najevo a co účastníci řízení tvrdí, má-li to vztah k podstatě projednávané věci. Rozsah odůvodnění se odvíjí od povahy řízení a procesní situace, v níž soud rozhoduje; z rozhodnutí však musí být alespoň v základních rysech zřejmé, proč soud nepřisvědčil argumentaci účastníka vztahující se k jádru věci [srov. nález ze dne 20. 11. 2024 sp. zn. II. ÚS 2430/23, body 23 a 24; nález ze dne 8. 10. 2024 sp. zn. III. ÚS 1858/24 (N 182/126 SbNU 224), body 23 až 25].

28. Požadavek na řádné odůvodnění se ve vztahu k rozhodnutím o předběžných opatřeních uplatní přiměřeně. Požadavky na odůvodnění mohou být nižší při jejich prvotním nařízení, kdy soud často rozhoduje rychle, bez jednání a na základě osvědčení rozhodných skutečností. Jiná situace však nastává při rozhodování o návrhu na zrušení již nařízeného předběžného opatření, tím spíše v odvolacím řízení; v takovém řízení mají soudy širší prostor vypořádat se s relevantními námitkami a přesvědčivě vysvětlit, proč má zatímní úprava dále trvat, nebo naopak skončit (srov. nález sp. zn. I. ÚS 3193/24, bod 39; obdobně nález sp. zn. III. ÚS 1858/24, body 26 a 27).

V. 2. Aplikace na projednávanou věc

29. S ohledem na okolnosti nyní projednávané věci a na argumenty účastníků se Ústavní soud zaměřil v rámci tzv. omezeného testu ústavnosti na posouzení otázky, zda napadená rozhodnutí splňují ústavní požadavky na řádné odůvodněné rozhodnutí o předběžném opatření. Není totiž sporu o tom, že měla zákonný podklad (§ 74 a násl. o. s. ř.) a byla vydána k tomu oprávněným orgánem (soudem).

30. Nyní posuzovaná věc je v rozhodné ústavněprávní otázce podobná věci rozhodnuté nálezem sp. zn. III. ÚS 1858/24. Ústavní soud v něm zdůraznil, že je třeba odlišovat zánik předběžného opatření podle § 77 odst. 1 o. s. ř. od jeho zrušení podle § 77 odst. 2 o. s. ř. (viz zejm. bod 26 odkazovaného

nálezu). Odpověď na otázku, zda předběžné opatření zaniklo ze zákona, nemůže bez dalšího nahradit odpověď na otázku, zda pominuly důvody, pro které bylo předběžné opatření nařízeno. Právě tento rozdíl obecné soudy v nyní projednávané věci dostatečně nezohlednily.

31. Z procesního vývoje vyplývá, že stěžovatelky se nejprve domáhaly vydání potvrzení o zániku předběžného opatření podle § 77 odst. 1 o. s. ř. Okresní soud jim sdělil, že podmínky pro vydání potvrzení nebyly splněny, neboť ve věci samé dosud nebylo rozhodnuto o celém předmětu řízení, konkrétně o právu nezbytné cesty, což odvolací soud implicitně aproboval tím, jak odůvodnil napadené rozhodnutí. Stěžovatelky v reakci na sdělení okresního soudu podaly nyní posuzovaný návrh na zrušení předběžného opatření, v němž zejména tvrdily, že v důsledku pravomocného zamítnutí části žaloby týkající se služebností inženýrských sítí pominul ve smyslu § 77 odst. 2 o. s. ř. důvod, pro který má předběžné opatření nadále trvat.

32. Jádrem návrhu stěžovatelek nespočívalo jen v poukazu na délku trvání předběžného opatření. Stěžovatelky namítaly především novou procesní okolnost: rozsudkem okresního soudu ze dne 23. 9. 2024 č. j. 37 C 73/2021-580 byla pravomocně zamítnuta část žaloby vedlejší účastnice, kterou se domáhala zřízení služebností inženýrských sítí. Pouze tato část žaloby přitom podle stěžovatelek mohla mít věcnou souvislost s předběžným opatřením ukládajícím obnovit dodávky plynu a vody a zdržet se jednání vedoucího k jejich přerušení.

33. Bylo proto povinností obecných soudů - zaujaly-li postoj zmíněný v bodu 31 - vysvětlit, zda a proč může dosud probíhající řízení o nezbytné cestě nadále odůvodňovat předběžné opatření formulované jako povinnost obnovit a nepřerušovat dodávky plynu a vody. Okresní soud se však s touto otázkou nevypořádal. Vycházel z toho, že ve věci samé dosud nebylo rozhodnuto o celém předmětu řízení a že vyřešením otázky práva nezbytné cesty bude najisto postaven právní poměr mezi účastnicemi. Tím odůvodnil, proč podle něj předběžné opatření nezaniklo podle § 77 odst. 1 o. s. ř. v návaznosti na dosavadní výsledek řízení ve věci samé. Nevysvětlil však, proč pravomocné zamítnutí části žaloby týkající se služebností inženýrských sítí nemá význam pro posouzení, zda pominuly důvody předběžného opatření podle § 77 odst. 2 o. s. ř.

34. Odvolací soud tento nedostatek nenapravil. Výslovně odkázal na § 77 odst. 1 písm. b) a c) o. s. ř. a uzavřel, že účinky předběžného opatření stále trvají, protože alespoň jedno z řízení ve věci samé dosud nebylo pravomocně skončeno. V rovině § 77 odst. 2 o. s. ř. se věnoval pouze délce trvání předběžného opatření. Se stěžejní námitkou, že po pravomocném zamítnutí nároků na služebnosti inženýrských sítí chybí věcná vazba mezi předběžným opatřením a řízením o nezbytné cestě, se však taktéž nevypořádal.

35. Přílehavost nálezu sp. zn. III. ÚS 1858/24 je nyní o to výraznější, že v tamější věci bylo ve věci samé vydáno toliko nepravomocné rozhodnutí. Ústavní soud přesto dovodil, že obecný soud měl účastníkovi poskytnout odpověď nejen na otázku zániku předběžného opatření, ale i na otázku jeho možného zrušení pro pominutí důvodů.

36. Požadavek na konkrétní vypořádání této námitky je podpořen i délkou trvání předběžného opatření. V době rozhodování okresního soudu trvalo téměř pět let a v době rozhodování odvolacího soudu již déle než pět let. Samotná délka trvání předběžného opatření nemusí bez dalšího znamenat jeho protiústavnost. S plynutím času však roste požadavek na přesvědčivé vysvětlení, proč je zatímni úprava stále smysluplná, nezbytná a přiměřená [srov. náleze ze dne 29. 9. 2020 sp. zn. III. ÚS 208/20 (N 192/102 SbNU 196); náleze sp. zn. I. ÚS 3193/24, bod 39].

37. Nešlo přitom o rozhodování v takové časové tísní, která by odůvodňovala pouze stručnou či obecnou odpověď. Předběžné opatření již bylo nařízeno a soudy rozhodovaly o návrhu na jeho zrušení. Posuzovaný návrh byl podán dne 6. 10. 2025, okresní soud o něm rozhodl dne 16. 10. 2025,

odvolání bylo podáno dne 30. 10. 2025 a odvolací soud rozhodl dne 9. 1. 2026. Zejména odvolací soud tedy měl dostatečný procesní prostor vypořádat se s jádrem argumentace stěžovatelek.

38. Na věci nic nemění, že Ústavní soud již dříve usnesením sp. zn. III. ÚS 2159/24 odmítl jako zjevně neopodstatněnou ústavní stížnost stěžovatelek týkající se nevyhovění jejich předchozímu návrhu na zrušení téhož předběžného opatření. Ústavní soud tehdy vycházel z jiné procesní situace. V nyní projednávané věci stěžovatelky předložily novou okolnost spočívající v pravomocném zamítnutí části žaloby ve věci samé týkající se služebností inženýrských sítí. Právě s vlivem této nové okolnosti na trvání důvodů pro nařízení předběžného opatření byly obecné soudy povinny se vypořádat.

39. Protože obecné soudy na uvedenou povinnost rezignovaly, zatížily napadená rozhodnutí ústavněprávně relevantním nedostatkem odůvodnění. Tím porušily právo stěžovatelek na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

VI. Závěr

40. Protože obecné soudy porušily ústavně zaručené právo stěžovatelek na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, Ústavní soud ústavní stížnosti podle § 82 odst. 1 a 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona zrušil napadená usnesení okresního i odvolacího soudu. Rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť od něj neočekával další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

41. V dalším řízení bude úkolem obecných soudů znovu posoudit návrh stěžovatelek na zrušení předběžného opatření z hlediska § 77 odst. 2 o. s. ř. Ústavní soud nepředjímá, zda má být předběžné opatření zrušeno. Neuzavírá ani, že pravomocné zamítnutí části žaloby týkající se služebností inženýrských sítí automaticky znamená pomínutí důvodů předběžného opatření, ani to, že samo o sobě nemůže způsobit částečný zánik předběžného opatření. Setrvají-li obecné soudy na názoru, že k takovému zániku nedošlo, musí konkrétně vysvětlit, zda po tomto pravomocném zamítnutí nadále existuje věcná souvislost mezi dosud probíhajícím řízením o nezbytné cestě a povinností obnovit a nepřerušovat dodávky plynu a vody, popřípadě z jakých jiných důvodů je další trvání takto formulovaného předběžného opatření stále nezbytné.

Další články:

- [Prozatímní rozhodnutí](#)
- [Prozatímní rozhodnutí](#)
- [Imise \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Neplatnost právního úkonu](#)
- [Ochrana přírody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odůvodnění rozhodnutí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Změna rozsahu péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda](#)
- [Exekuce](#)
- [Zkušební doba](#)